

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Методичні рекомендації до написання курсової роботи для здобувачів
вищої освіти освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»
спеціальності
051 «Економіка» ступеня вищої освіти «Магістр»*

Полтава – 2024

УДК 65.012

Методичні рекомендації до написання курсової роботи з дисципліни «Економічне управління підприємством» для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» ступінь вищої освіти «Магістр». Полтава : ПДАУ, 2024. 46 с.

Автор:

І. Миколенко, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету, доктор економічних наук, доцент

Рецензент:

Л. Березіна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету, доктор економічних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин 03 вересня 2024 р. (протокол № 1).

Голова Ради з якості вищої освіти
спеціальності «Економіка», к.е.н., доцент

Ольга ДИВНИЧ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
ВИБІР ТЕМИ І ЗАКРИПЛЕННЯ ЇЇ ЗА ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ....	7
ПІДБІР ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-СТАТИСТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ.....	8
ВИБІР ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	9
ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ	11
1. Загальні вимоги.....	11
2. Нумерація.....	12
3. Ілюстрації.....	13
4. Таблиці.....	14
5. Формули.....	16
6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	17
7. Оформлення списку використаних джерел.....	18
8. Додатки.....	21
9. Порядок перевірки текстових документів на наявність запозичень з інших документів.....	21
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	25
РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ТА ПЛANI КУРСОВИХ РОБІТ.....	26
1. Рекомендована тематика курсових робіт.....	26
2. Орієнтовні плани курсових робіт.....	28
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	40
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

В умовах ринкових відносин зростає потреба у фахівцях, які могли б забезпечити техніко-економічне обґрунтування управлінських рішень, здійснювали б аналітичну роботу та обґруntовували стратегії розвитку підприємств. Високоефективну і конкурентоспроможну економіку можуть сформувати та розвивати тільки професійно-компетентні й досвідчені управлінські кадри всіх рівнів, перш за все, господарські керівники і спеціалісти з економічною освітою.

Фахівець економічного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» повинен володіти знаннями з теорії ринкової економіки, сучасного менеджменту та маркетингу, аналізу господарської та комерційної діяльності, економічного управління підприємством. Економіст аграрного підприємства повинен володіти методиками обґрунтування стратегічних напрямків розвитку аграрних технологій, давати їм економічну оцінку, обґрунтовувати управлінські рішення з погляду їх економічної ефективності, опрацьовувати шляхи забезпечення конкурентоздатності виробництва.

Заключним етапом вивчення навчальної дисципліни «Економічне управління підприємством» є курсове проектування. Основний зміст цього етапу полягає в поглибленні фахової підготовки студентів із наукових основ економічного керування підприємством, методології управління діяльністю та внутрішньогосподарським механізмом підприємства.

У курсовій роботі необхідно показати вміння правильно використовувати теоретичні положення менеджменту та економічної і фінансової науки, вміння користуватися науковим апаратом, як загальноприйнятою економічною, так і спеціальною термінологією, висловлювати свою точку зору з питань, що розглядаються; вміти зробити науково обґрунтовані висновки й конкретні пропозиції з вирішення виявлених під час аналізу проблематики економічного управління підприємством та удосконалення існуючих фінансово-управлінських і організаційно-економічних механізмів.

Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» виконання курсових робіт, за умови вибору відповідної теми, може бути додатковою можливістю якісно опрацювати окремі аспекти майбутньої дипломної роботи, винести на попередній розгляд та перевірити ті положення, що в наступній розробці стануть основою її наукової новизни, пропозицій і рекомендацій.

Пропоновані методичні рекомендації висвітлюють зміст і методику виконання курсових робіт (проектів) студентів спеціальності «Економіка підприємства» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», містять завдання щодо їх виконання, визначають порядок опрацювання вихідної бухгалтерсько-статистичної та економічної інформації, матеріалів досліджуваних аграрних підприємств, інформації науково-дослідних установ, літературних джерел, власних спостережень.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи сприяє закріпленню, поглибленню, узагальненню, використанню знань набутих здобувачем вищої освіти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Економічне управління підприємством».

Мета та завдання курсової роботи залежить від її теми, орієнтації і специфіки предмета та об'єкта дослідження.

Виконання курсової роботи має на меті:

– узагальнення, поглиблення і закріплення спеціальних знань студентів у сфері економічного управління підприємством, розвиток навичок здійснення аналітичної роботи, самостійного дослідження теоретичних і прикладних аспектів з певної теми, творчого використання літературних джерел і узагальнення практичного матеріалу та логічного викладення інформації.

У процесі виконання курсової роботи здобувач вищої освіти у відповідності до кваліфікаційних вимог повинен відобразити:

- підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію в межах об'єкта та предмета дослідження;
- виявляти базові та похідні причини виникнення певних фінансово-економічних явищ, з'ясовувати їх вплив на об'єкт і предмет дослідження;
- вести науковий пошук, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- розробляти пропозиції щодо вирішення існуючих проблем з урахуванням зарубіжного досвіду, обґрунтуванням можливостей його застосування в умовах національних особливостей і традицій.

Виконання курсової роботи «Економічне управління підприємством» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка забезпечує формування наступних компетентностей:

загальні:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 9. Здатність обґрунтовувати дії та рішення в мінливому економічному середовищі.

фахові:

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні

встановленим потребам дослідження.

СК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

Здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здатність проводити діагностику, визначати проблеми та причини їх виникнення, генерувати пропозиції щодо альтернативних шляхів їх усунення, оцінювати та обирати найдієвіші заходи, аргументовано та переконливо захищати свої розробки.

В процесі підготовки і оформлення курсової роботи здобувач вищої освіти повинен навчитися працювати з первинними бухгалтерсько-статистичними даними і літературою, проводити аналіз виробничо-фінансової діяльності підприємства, виявляти резерви підвищення ефективності виробництва, визначати перспективи розвитку підприємства, галузі або виду продукції, обґрунтовувати управлінські рішення.

Курсова робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю, містити поглиблений аналіз теми дослідження, самостійні дослідження, розрахунки, виконані на комп'ютері. Пропозиції по вдосконаленню діяльності об'єкта дослідження мають бути обґрунтованими. Робота має бути належно оформлена, мати всі необхідні супровідні документи та бути подана на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

ВИБІР ТЕМИ І ЗАКРІПЛЕННЯ ЇЇ ЗА ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тематика курсових робіт повинна бути актуальною, відповідати сучасному стану і перспективам розвитку науки, техніки, враховувати потреби виробництва, а також по своєму змісту відповідати викладеним вище цілям.

Тему курсової роботи здобувачі вищої освіти обирають самостійно чи з участю викладача кафедри (наукового керівника). З урахуванням особливостей обраного об'єкту дослідження заміна теми на іншу після її затвердження на кафедрі може відбутися лише з дозволу завідувача кафедри за наявності поважних обставин.

Обираючи певну тему, здобувачу вищої освіти слід враховувати практичне значення питання, що вивчається, його актуальність, ситуацію на конкретному ринку, учасником якого є підприємство, обране як об'єкт дослідження, очікуваний ступінь корисності щодо рекомендацій підприємству, які будуть опрацьовані за результатами дослідження.

Здобувач вищої освіти заочної форми навчання обирає тему з урахуванням власної виробничої діяльності, що дозволить пов'язати теоретичні засади теми дослідження з удосконаленням виробництва.

Курсові роботи (проекти) виконуються у терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту. У випадку порушення термінів здачі робіт без поважних причин на кафедру курсові роботи (проекти) на перевірку приймаються в термін ліквідації академічної заборгованості. Такий здобувач вищої освіти не допускається до захисту курсової роботи (проекту) і отримує академічну заборгованість, ліквідація якої здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю. В інших випадках (поважні причини) здобувач має право на продовження сесії.

Здобувач вищої освіти може подавати власні пропозиції щодо тематики курсової роботи (проекту) на розгляд відповідної кафедри.

Обрана тема курсової роботи затверджується протоколом засідання кафедри та обов'язково закріплюється Завданням за здобувачем вищої освіти (*додаток А*). Виконання декількох курсових робіт на однакову тему в одній групі не допускається.

Календарний план виконання курсової роботи затверджується щорічно і доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру. У ньому зазначено терміни, що відводяться для написання заяви щодо вибору теми, затвердження плану, виконання окремих розділів та роботи в цілому, а також дата захисту проведених досліджень.

ПІДБІР ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-СТАТИСТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

Після обрання теми і узгодження її з керівником здобувач вищої освіти починає вивчення літературних джерел.

Важливі принципові положення, що мають актуальний характер, містяться у Законах України, Указах Президента, Постановах Кабінету Міністрів України. Виключно важливим є також підбір та використання різноманітних нормативних матеріалів Міністерства аграрної політики України.

Користуючись систематичними та абетковими каталогами у бібліотеці, здобувач вищої освіти складає список літературних джерел з теми курсової роботи (проекту), який включає роботи економістів-аграрників, підручники, навчальні посібники, монографії, статті, нормативні і статистичні довідники. Допомогу у підборі літератури нададуть також каталоги обласної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського.

Літературні джерела дозволяють ознайомитися з науковими дослідженнями з даного питання і обґрунтувати методику виконання курсової роботи (проекту). Ця інформація поєднана з фактичними матеріалами об'єкту дослідження, дає змогу сформулювати висновки і пропозиції відносно підвищення ефективності виробництва, удосконалення його організації в підприємствах.

Під час вивчення літератури необхідно підібрати окремі положення (цитати) і використати їх під час написання розділів курсової роботи. Для зручності використання найбільш потрібних місць окремих першоджерел доцільно виписувати їх на спеціальні картки в наступній послідовності: прізвище та ініціали автора, точна назва статті чи книги, назва видавництва, місто, де здійснено видання, рік видання та номер сторінки. Такі позначки полегшують у подальшому пошук літератури у разі поглибленого вивчення матеріалів для написання тексту роботи.

Різноманітні статистико-інформаційні джерела та дані, наведені у них, дають змогу здобувачу вищої освіти здійснювати порівняльний аналіз розвитку тієї чи іншої сфери діяльності, виявити тенденції динаміки обсягів виробництва продукції, виконуваних робіт, наданих послуг, розширення ринків збуту, порівнювати результати діяльності досліджуваного підприємства з аналогічними підприємствами, середніми показниками району, області, України.

Здобувачу вищої освіти важливо ознайомитися з чинними інструкціями, положеннями, методичними рекомендаціями, нормативними, довідковими та іншими відомчими матеріалами, що мають відношення до обраної теми.

Такий попередній підбір та ознайомлення з літературними інформаційно-статистичними джерелами, працями та науковими розробками, з відомчими матеріалами дасть змогу здобувачу вищої освіти самостійно опрацювати план курсової роботи, який потім узгоджується з науковим керівником. При цьому слід

врахувати, що зміст роботи повинен віддзеркалювати ступінь творчого підходу здобувача вищої освіти, його ерудицію, вміння аналізувати економічні явища, оцінювати їх з погляду фахівця економічного профілю, виявляти резерви і опрацьовувати пропозиції, обґруntовувати управлінські рішення спрямовані на підвищення ефективності й конкурентоздатності виробництва в аграрному секторі.

ВИБІР ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єкт дослідження здобувач вищої освіти обирає самостійно. Ним може бути будь-яке підприємство чи об'єднання агропромислового комплексу незалежно від форми власності. При цьому оптимальним варіантом є вибір підприємства, на базі якого здобувач вищої освіти проходив виробничу практику. Відносно здобувачів вищої освіти заочної форми навчання об'єктом дослідження може бути підприємство його постійної роботи.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути виконана самостійно, в ній на основі виконаних здобувачем вищої освіти досліджень повинні бути сформульовані та обґруntовані певні наукові положення, сукупність яких можна класифікувати як теоретично-прикладне обґруntування проблеми, що має суттєве економічне, соціально-економічне, управлінське чи інше значення. Виконання курсової роботи повинно підтверджити спроможність здобувача вищої освіти генерувати й обґруntовувати наукові та практичні ідеї, розраховані на близьку або далеку перспективу, самостійно здійснювати дослідження.

До курсових робіт пред'являється низка вимог, найважливішими з яких є: вивчення і критичний аналіз монографічної та періодичної літератури з теми роботи; вивчення і характеристика еволюції проблеми, яка підлягає дослідженню, її практичного стану, а також передового досвіду; чітка характеристика предмета, цілей і методів дослідження, опису і аналізу здійснених автором експериментів; узагальнення результатів, обґруntування висновків і практичних рекомендацій; чіткість та логічна послідовність викладання матеріалу; стисливість та точність формулювань; конкретність викладення результатів роботи.

Слід зауважити, що здобувач вищої освіти не може обмежуватися реферуванням літературних джерел або простим описом тієї чи іншої проблеми, він здійснює творчу роботу на основі глибокого вивчення теорії та історії питання практики, передового досвіду, виходячи з результатів здійснених ним спостережень або виробничих експериментів.

Курсова робота повинна містити постановку мети та завдання, методику дослідження та його результати, їх аналіз та висновки, а також мати: титульну сторінку, завдання з курсового проектування, вступ, зміст та результати досліджень, висновки та пропозиції, перелік використаної літератури, додатки.

Курсова робота (проект) починається з титульної сторінки за формою, наведеною в *додатку Б*. Це перша сторінка курсової роботи (проекту), яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел, додатки.

Зміст містить найменування усіх глав та розділів (згідно плану) із зазначенням номерів сторінок, на яких розміщується початок розділу, перелік літератури та додатки. План курсової роботи поєднує розгорнутий перелік питань, що конкретизують обрану тему, а також окремі проблеми, що вивчаються. Обсяг та структура плану залежить від важливості визначеної проблеми. План розробляється здобувачем вищої освіти, при цьому він орієнтується на плани запропоновані викладачами, потім узгоджується з керівником.

За структурою, як правило, курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять по 3 питання, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. У процесі виконання можливі деякі зміни та уточнення плану, які виникають під час дослідження.

У **вступі** повинна бути чітко і коротко обґрунтована актуальність досліджуваної проблеми, ступінь розробки вітчизняними та зарубіжними дослідниками, сформульовані предмет, мета та основні завдання дослідження, висунута робоча гіпотеза, об'єкт дослідження, опис використаних в процесі виконання роботи методів дослідження.

Перший розділ курсової роботи висвітлює загальнотеоретичні питання визначеної теми. Вони повинні бути сформульовані через глибоке вивчення наукової літератури з проблеми, критичного її переосмислення, узагальнення практичного господарського досвіду діяльності підприємства. Теоретичні положення повинні бути спрямовані на з'ясування зв'язків теми, що вивчається, з головними напрямками подальшого розвитку проблеми. Здобувач вищої освіти повинен подати характеристику об'єкту дослідження, визначити завдання підприємства з визначених питань.

В другому розділі курсової роботи здійснюється дослідження або оцінка проблеми, яка вивчається. Центральною частиною цього розділу, а також і всієї роботи повинен стати глибокий та всебічний аналіз стану та економічного обґрунтування показників господарської діяльності, що досліджуються, а також ефективності такого процесу.

В третьому розділі роботи подається обґрунтування пропозицій щодо вибору оптимального шляху досягнення поставленої мети та завдань дослідження, розробляються варіанти вирішення проблем, економічно обґрунтуються можливості практичного застосування результатів дослідження та їх ефективність.

У тексті слід розміщувати необхідний графічний та ілюстративний матеріал, запобігаючи перевантаженню ним основної частини роботи і переносити його частину до додатків.

Висновки та пропозиції повинні віддзеркалювати сутність роботи, бути конкретними та корисними для практичної діяльності. Вони містять короткий

виклад результатів дослідження та обґрунтовані пропозиції щодо їх практичного освоєння підприємствами. Пропозиції здобувача вищої освіти повинні базуватися на власних дослідженнях, бути конкретними та мати економічно обґрунтовані розрахунки, певне практичне значення для підприємства, на матеріалах якого виконувалась курсова робота. Як найважливіша вимога – стисливість і докладність курсової роботи, в ній не повторюються зміст вступу, основної частини роботи і висновків, які зроблені до кожного розділу.

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Загальні вимоги

Курсову роботу виконують рукописним або машинописним способом, або за допомогою комп’ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через одиничний міжрядковий інтервал. Можна також використати папір форматів у межах від 203x288 до 210x297 мм і подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Обсяг основного тексту повинен становити 20 – 25 рукописних сторінок, 28 – 35 сторінок друкованого тексту. Текст роботи необхідно виконувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм. Орієнтовані обсяги розділів: вступ – 1-2 стор; розділ 1 – 5-7 стор.; розділ 2 – 7-8 стор.; розділ 3 – 8-10 стор; висновки та пропозиції – 2 стор.; список використаних джерел – 2 стор.

Помилки, описки і графічні неточності, які виявилися в процесі написання, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту малюнка). Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Роздруковані на ЕОМ програмні документи повинні відповідати формату А4 (мають бути розрізаними), їх включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи і розміщують, як правило, в додатках.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» виконують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів виконують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, виконаного в підбір до тексту, ставиться крапка.

Кожну структурну частину курсової роботи потрібно починати з нової сторінки.

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака «№».

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті аркуша без крапки в кінці, шрифт Times New Roman 12-го кеглю.

Такі структурні частини, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна писати:

«1. ВСТУП» або «Розділ 4. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка пишуть заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

«2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пunkти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1. Сутність і завдання економічного управління підприємством

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми; графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок

або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 2.1. Основні задачі процесу реалізації стратегії управління трудовим потенціалом в ПП «Імені Калашника» Полтавського району, 2022 р.

Номер ілюстрації, її назvu та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «*Таблиця*» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «*Таблиця 1.2*» (друга таблиця першого розділу).

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «*Таблиця*» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «*Продовж. табл.*» і вказують номер таблиці, наприклад: «*Продовж. табл. 1.2*».

Формули в роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «*Примітки*» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1....

2.... Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «*Примітка*» ставлять крапку.

3. Ілюстрації

Ілюструють роботу, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, який допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис). Підпис під ілюстрацією звичайно має чотири основних

елементи: найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;

- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
  - тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
  - експлікацію, яка будеться так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

Основними видами ілюстративного матеріалу в роботах є: креслення, технічний рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1». Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення. Ілюстрації виконують чорнилом, пастою чорного кольору на білому непрозорому папері.

4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця (номер)

Головка		Назва таблиці			
Рядки	Боковик				

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не пілкреслюють.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (означення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці: логічний предмет таблиці, або присудок (тобто дані, якими

характеризується присудок) – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовокожної графи в головці таблиці має бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Боковик, як і головка, вимагає лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять в тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи співпадали; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.4

Динаміка середньооблікової чисельності працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві ПП «Імені Калашника», 2022 – 2024 pp.

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р., %
	2022	2023	2024	
Середньооблікова чисельність працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб	166	159	140	84,3
у т. ч. в рослинництві	77	77	92	119,5
в тваринництві	89	62	48	53,9

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб не можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому випадку – боковик.

5. Формули

При використанні формул у курсовій роботі необхідно дотримуватися певних правил їх оформлення. Формули виконуються в редакторі формул Microsoft Equation 3.0.

Найбільші, а також довгі та громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта доцільно подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули повинні бути відокремлені від тексту. Вище і нижче кожної формули залишають інтервал, що становить один рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять після знака рівності (=) або після знаків (+), (-), (х або ·).

Приклад оформлення формул:

$$ВР = \frac{ВП}{ЧП_{с.о}}, \quad (1.2)$$

де ВР – виробіток працівника, тис. грн./особу;

ВП – валова продукція підприємства (у постійних цінах 2010 р.), тис. грн.;

ЧП_{с.о} – середньооблікова чисельність працівників підприємства, осіб.

Наведена формула була надрукована в першому розділі і мала другий порядковий номер.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього потребує побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких вона присвячена. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі.

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1 – 7]...» або «... у праці [8, с. 64]».

Якщо в тексті курсової роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у виносках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2».

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...в табл. 1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку,

всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути граничне точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

7. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків та пропозицій. Бібліографічний опис літературних джерел оформляють відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дипломної роботи), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок

(код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості: довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ: Украгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи маркетингу / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія: навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін.; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. участн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. аграр. ун-т. Житомир: Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть: у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2. 636 с.

	Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Київ: Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюбаса. Львів: Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга: учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Білецького та ін. Київ: Молодь, 1997. 998 с

Частина видання

Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з продовжуючих та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. І., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, № 1. P. 259–271.

Електронні ресурси

Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію: Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert

	and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя: веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних: наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106–107.</p>
Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ-05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ: Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	<p>Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02, A01D 41/04, A01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5. Авторські свідоцтва А. с. 1417832 ССР, МКІ А 01 F 15/00.</p> <p>Стенка рулонного прес-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України: дис. ... д-ра с.-г. наук: 03.00.16 / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук: 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

8. Додатки

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках то кожний із них повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б тощо. Один додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатку за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А. 2 – другий розділ додатка А; В. 3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок первого розділу додатка Д); формула (А. 1) – перша формула додатка А.

9. Порядок перевірки текстових документів на наявність запозичень з інших документів

Відповідно до «Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті», здобувачі вищої освіти готують електронну версію академічного тексту (без списку використаних джерел і додатків) у форматі (на вибір): .doc, .docx, .rtf або .pdf і надсилають його на електронну пошту відповідальної особи за перевірку робіт на кафедрі, відповідальній за реалізацію відповідної освітньої програми, яка передає остаточну електронну версію академічного тексту системному оператору для перевірки на наявність запозичень

Системний оператор проводить перевірку електронної версії на можливу наявність у тексті запозичень з опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора / авторів. Перевірка, зазвичай, здійснюється не більше 3-х робочих днів.

Показники результатів перевірки робіт антиплагіатною системою – онлайн-системою Turnitin.

У Звіті подібності результатом перевірки є висновок із наведеним відсотком схожості.

Системний оператор отримує Звіт подібності у .pdf форматі, що містить інформацію, яка вказує на ймовірність неправомірних запозичень із інших джерел та інші характеристики, а саме:

- показник «Загальна схожість» відображає загальний відсоток подібності та перелік згрупованих джерел із текстовими збігами. Завантажені документи або

текст порівнюються з інтернет-джерелами, які складаються з фрагментів тексту;

- показник «Цитати» відображає відсоток цитат у тексті, а також перелік знайдених цитат і посилань;

- показник «Вилучення» відображає відсоток схожості вилучених джерел і перелік згрупованих вилучених джерел із текстовими збігами;

- показник «Підозрілі символи» – змінені символи, підозріле форматування.

Вкладка «Виявлено прапорці» з'являється, якщо Turnitin знаходить підозрілі формати (заміна символів, вставка прихованих символів, заміна тексту зображеннями та ін.). Вкладка привертає увагу системного оператора до можливої необґрунтованості використання зазначених символів, тобто на можливу спробу фальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи

Звіт передається керівнику курсової роботи для його аналізу. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті стосовно коректності оформлення цитувань і посилань на першоджерела. При прийнятті рішення щодо допустимого рівня оригінальності авторського тексту враховується специфіка та вид роботи (кваліфікаційна робота, дисертація, стаття та ін.), при цьому використовується наступна шкала (табл. 1).

Таблиця 1

Рівні оригінальності академічних текстів (Turnitin)

Рівень оригінальності	Відсоток оригінальності авторського тексту
Високий (робота допускається до захисту)	71-100 %
Достатній (робота потребує уваги з боку наукових керівників)	51-70 %
Умовний (робота потребує особливої уваги, може бути повернута для корегування з подальшою повторною перевіркою)	31-50 %
Низький (робота відхиляється та може бути прийнята до розгляду після докорінного перероблення з обов'язковою повторною перевіркою)	30 % і нижче

Курсові роботи можуть бути перевірені самостійно здобувачами вищої освіти, використовуючи програми, які є у відкритому доступі, крім тих, розробниками яких є фізичні або юридичні особи, зареєстровані на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором / державою-окупантом або Університетом.

Роботи, які мають високий і достатній рівень оригінальності, аналізуються керівником курсової роботи з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області, і за умови відсутності неправомірних запозичень у тексті, допускаються до захисту.

Роботи здобувачів, які мають умовний і низький рівень оригінальності, передаються для аналізу на раду з якості вищої освіти спеціальності «Економіка».

Для робіт здобувачів вищої освіти з умовним рівнем оригінальності рішення щодо наявності у роботі ідей і наукових результатів, отриманих іншими авторами,

та відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, приймають члени ради з якості вищої освіти спеціальності з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області. На підставі аналізу члени ради приймають рішення щодо допуску до захисту або повернення для корегування роботи з подальшою повторною перевіркою.

Для робіт здобувачів вищої освіти із низьким рівнем оригінальності рішення щодо наявності у роботі ідей і наукових результатів, отриманих іншими авторами, та відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, приймають члени ради з якості вищої освіти спеціальності з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області. Ці роботи відхиляються та можуть бути прийнятими до розгляду після докорінної переробки з обов'язковою повторною перевіркою.

При поданні академічних текстів для повторної перевірки на наявність текстових запозичень із використанням антиплагіатних онлайн-систем учасники освітнього процесу заповнюють заяву

Після отримання системним оператором оновленого варіанта роботи проводиться повторна перевірка відповідно до цього Порядку строком не більше 3-х робочих днів.

Повторна перевірка робіт здійснюється лише один раз. У разі виявлення порушень академічної доброчесності під час повторної перевірки робота відхиляється без права доопрацювання.

У разі незгоди із рішенням щодо повернення роботи на доопрацювання або її недопуску до захисту, автор має право на наступний робочий день після його отримання подати письмову заяву на ім'я голови комісії з академічної доброчесності.

Видами плагіату є:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення;
- заміна символів у тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою приховання запозичення;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування; - внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування 7 речень, зміна порядку слів у них тощо) без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, із посиланням на авторів і «маскуванням» шляхом написання переходних речень між скопійованими частинами тексту;
- представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на

електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Не вважається самоплагіатом використання:

- здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації;

- науково-педагогічним працівником своїх наукових праць у звітах за результатами виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за кошти державного та / або місцевого бюджетів, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних результатів науково-дослідної роботи;

- здобувачами вищої освіти ступеня бакалавра, магістра у своїх кваліфікаційних роботах текстів, графічних матеріалів із власних праць, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення результатів досліджень.

Виявлені у тексті твору запозичення правомірні, якщо вони є:

-власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих об'єктів, найменуваннями установ, найменуваннями нормативно-правових актів, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);

- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;

- цитуваннями, оформленими належним чином;

- відображенням змісту господарських операцій через кореспонденцію рахунків; таблиць фінансового, економічного аналізу діяльності підприємств, установ і організацій;

- термінами та їх визначенням згідно з нормативно-правовими актами;

- сталими методиками розрахунку й опису, що характерні для певної сфери знань.

Відповідно до рекомендацій щодо запобігання та попередження plagiatu в академічних текстах, висвітлених у «Положенні про запобігання та виявлення академічного plagiatu в Полтавському державному аграрному університеті»:

- будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті без змін, із незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальновживаними;

- якщо перефразування чи довільний переказ в академічному тексті тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці академічного тексту, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);

- якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в академічному тексті має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в академічному тексті має бути наведено

посилання на безпосереднє джерело цитування;

- будь-яка наведена в академічному тексті науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання в академічному тексті нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконаний та повністю оформлену курсову роботу слід подати на кафедру, де у спеціальному журналі ведеться його реєстрація та передача науковому керівнику на рецензування.

Обов'язково керівник оформляє лист оцінювання (*додаток В*). Курсові роботи (проекти), зміст яких відповідає вимогам, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка в листі оцінювання. За необхідності, курсовий проект (робота) доопрацьовується згідно з зауваженнями, а потім допускається до захисту.

Захист курсової роботи (проекту) проводиться публічно перед комісією у складі 2 викладачів кафедри, у тому числі, і керівника курсової роботи (проекту). За результатами захисту оформлюються протокол.

Результати захисту курсової роботи (проекту) оцінюються за національною шкалою та шкалою ЕКТС.

Розподіл балів за захист курсової роботи

Кількість балів за захист	Курсова робота як окремий вид навчальної роботи
Вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження	0-21
Повнота та вичерпність відповідей на питання членів комісії	0-20
Всього за захист курсової роботи	0-41

У випадку отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсового проекту (роботи) оцінки «незадовільно» (FX, F) рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи (проекту). Здобувачі вищої освіти, які без поважної причини не подали курсову роботу (проект) у визначений термін або не захистили її, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Захищені курсові роботи зберігаються кафедрі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ТА ПЛANI КУРСОВИХ РОБІТ

Рекомендована тематика курсових робіт

1. Економічне управління стратегією інвестиційної діяльності підприємства
2. Економічне управління розміщенням інвестиційних ресурсів підприємства
3. Економічне управління ефективністю авансування та використання оборотного капіталу підприємства
4. Економічне управління функціонуванням основного капіталу підприємства
5. Економічне управління структурою активів підприємства
6. Економічне управління параметрами структури капіталу та вартістю підприємства
7. Економічне управління ефективністю функціонування власного капіталу підприємства
8. Економічне управління залученням та використанням позикового капіталу підприємства
9. Економічне управління використанням внутрішніх джерел фінансування підприємства
10. Економічне управління залученням зовнішніх джерел фінансування підприємства
11. Економічне управління фінансовим станом підприємства
12. Економічне управління інвестиційною активністю підприємства
13. Економічне управління джерелами фінансування капітальних вкладень підприємства
14. Економічне управління структурою та погашенням дебіторської заборгованості підприємства
15. Економічне управління формуванням кредиторської заборгованості підприємства
16. Економічне управління використанням операційних необоротних активів підприємства
17. Бюджетування в системі інструментів оперативного планування на підприємстві
18. Економічне управління рівнем інвестиційної привабливості підприємства
19. Економічне управління грошовими коштами підприємства
20. Економічне управління структурою та інтенсивністю грошових потоків підприємства
21. Економічне управління інтенсивністю та структурою вихідних грошових потоків підприємства
22. Економічне управління структурою та обсягами виробничих запасів підприємства
23. Ефективність економічного управління активами підприємства
24. Економічне управління залученням джерел формування та збільшення грошових надходжень підприємства

-
- 25. Економічне управління ефективністю капітальних інвестицій підприємства
  - 26. Економічне управління структурою, обсягами та інтенсивністю вхідних грошових потоків підприємства
  - 27. Управління фінансово-економічною стійкістю та платоспроможністю підприємства
  - 28. Економічне управління рівнями, структурою та обсягами дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства
  - 29. Фінансове планування в системі економічного управління підприємства
  - 30. Економічне управління джерелами фінансування та ефективністю поточних витрат підприємства

ОРИЄНТОВНІ ПЛANI КУРСОВИХ РОБІТ

Економічне управління стратегією інвестиційної діяльності підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування й розробка стратегією інвестиційної діяльності підприємства

3.2. Оцінка результативності розробленої стратегії інвестиційної діяльності підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління розміщенням інвестиційних ресурсів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗМІЩЕННЯМ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗМІЩЕННЯМ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗМІЩЕННЯМ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування й розробка інвестиційного проекту для досліджуваного підприємства

3.2. Оцінка результативності запропонованого проекту реального інвестування

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління ефективністю авансування та використання оборотного капіталу підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АВАНСУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

**РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА**

3.1. Оптимізація структури оборотного капіталу підприємства

3.2. Обґрунтування напрямів раціонального використання оборотного капіталу підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління функціонуванням основного капіталу підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОNUВАННЯМ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОNUВАННЯМ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОNUВАННЯМ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. ОПТИМІЗАЦІЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ФУНКЦІОNUВАННЯМ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

3.2. Розробка проекту реального інвестування для оновлення основного капіталу підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління структурою активів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРОЮ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування залучення банківського кредиту до формування активів підприємства

3.2. Шляхи покращення економічного управління формуванням активів підприємства за рахунок зовнішніх джерел фінансування

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління параметрами структури капіталу та вартістю підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПАРАМЕТРАМІВ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТА ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТА ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТА ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури капіталу та вартістю підприємства за різними критеріями

3.2. Використання середньозваженої вартості капіталу підприємства при виборі інвестиційних проектів

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління ефективністю функціонування власного капіталу підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури капіталу підприємства з метою визначення оптимальної частки власного капіталу

3.2. Обґрунтування шляхів переходу від реального до оптимального розміру власного капіталу підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління залученням та використанням позикового капіталу підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

**РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ЗАЛУЧЕННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА**

3.1. Оптимізація структури капіталу підприємства з метою визначення оптимальної частки позикового капіталу підприємства

3.2. Обґрунтування шляхів переходу від реального до оптимального розміру позикового капіталу підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ****ДОДАТКИ****Економічне управління використанням внутрішніх джерел фінансування
підприємства****ВСТУП**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ВИКОРИСТАННЯМ ВНУТРІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ВИКОРИСТАННЯМ ВНУТРІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ВИКОРИСТАННЯМ ВНУТРІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація амортизаційної політики підприємства

3.2. Обґрунтування використання виробничого лівериджу в системі управління операційним прибутком підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ****ДОДАТКИ****Економічне управління залученням зовнішніх джерел фінансування
підприємства****ВСТУП**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ЗАЛУЧЕННЯМ ЗОВНІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ЗАЛУЧЕННЯМ ЗОВНІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ЗАЛУЧЕННЯМ ЗОВНІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури капіталу та визначення оптимальної частки зовнішніх джерел фінансування підприємства

3.2. Обґрунтування проекту залучення зовнішніх джерел фінансування активів підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

ДОДАТКИ

Економічне управління фінансовим станом підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Шляхи прискорення оборотності капіталу підприємства

3.2. Напрями підвищення прибутковості підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління інвестиційною активністю підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація джерел інвестування та шляхи мінімізації інвестиційного ризику

3.2. Економічна оцінка впровадження запропонованих заходів

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління джерелами фінансування капітальних вкладень підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕнь ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕнь ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕнь ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація джерел фінансування капітальних вкладень підприємства

3.2. Обґрутування проекту залучення нетрадиційних джерел фінансування капітальних вкладень підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ**

**Економічне управління структурою та погашенням дебіторської
заборгованості підприємства**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ПОГАШЕННЯМ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ПОГАШЕННЯМ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ПОГАШЕННЯМ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація кредитної політики підприємства по відношенню до дебіторів

3.2. Обґрунтування необхідності розширення використання факторингових операцій

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

**Економічне управління формуванням кредиторської заборгованості
підприємства**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація розміру та строків погашення кредиторської заборгованості підприємства

3.2. Шляхи покращення платіжної дисципліни підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

**Економічне управління використанням операційних необоротних активів
підприємства**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ОПЕРАЦІЙНИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ОПЕРАЦІЙНИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ОПЕРАЦІЙНИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Вибір форм і оптимізація структури джерел фінансування операційних необоротних активів підприємства

3.2. Обґрутування оптимальних обсягів оновлення операційних необоротних активів підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Бюджетування в системі інструментів оперативного планування на підприємстві

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТІВ ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТІВ ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСУ БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТІВ ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Оптимізація структури капіталу підприємства

3.2. Бюджетний контроль та аналіз відхилень на підприємстві

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління рівнем інвестиційної привабливості підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Шляхи змінення фінансового стану підприємства

3.2. Шляхи поліпшення рівня інвестиційної привабливості підприємства

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління грошовими коштами підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Методи оптимізації грошовими коштами підприємства

3.2. Шляхи збільшення грошових надходжень підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління структурою та інтенсивністю грошових потоків підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Методи оптимізації грошових потоків підприємства

3.2. Шляхи збільшення грошових надходжень підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління інтенсивністю та структурою вихідних грошових потоків підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНТЕНСИВНІСТЮ ТА СТРУКТУРОЮ ВИХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНТЕНСИВНІСТЮ ТА СТРУКТУРОЮ ВИХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНТЕНСИВНІСТЮ ТА СТРУКТУРОЮ ВИХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація інтенсивності та структури вихідних грошових потоків підприємства

3.2. Обґрунтування резервів зниження вихідних грошових потоків підприємства

**ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ**

Економічне управління структурою та обсягами виробничих запасів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація розмірів виробничих запасів підприємства

3.2. Обґрунтування ефективних систем контролю за рухом виробничих запасів на підприємстві

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Ефективність економічного управління активами підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури активів підприємства

3.2. Обґрунтування розробки стратегії управління активами

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління залученням джерел формування та збільшення грошових надходжень підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ГРОШОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ГРОШОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ГРОШОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування резервів залученням джерел формування та збільшення грошових надходжень

3.2. Шляхи розширення каналів джерел формування та збільшення грошових надходжень підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління ефективністю капітальних інвестицій підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури капітальних інвестицій підприємства

3.2. Обґрунтування особливостей фінансування капітальних інвестицій підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління структурою, обсягами та інтенсивністю вхідних грошових потоків підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ, ОБСЯГАМИ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ВХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ, ОБСЯГАМИ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ВХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ, ОБСЯГАМИ ТА ІНТЕНСИВНІСТЮ ВХІДНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація вхідних грошових потоків підприємства

3.2. Обґрунтування резервів збільшення вхідних грошових потоків підприємства

**ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ**

**Управління фінансово-економічною стійкістю та платоспроможністю
підприємства**

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА**

**РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА**

**РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА**

- 3.1. Обґрунтування резервів забезпечення платоспроможності підприємства
- 3.2. Напрями стабілізації фінансового стану підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

**Економічне управління рівнями, структурою та обсягами дебіторської та
кредиторської заборгованості підприємства**

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
РІВНЯМИ, СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА
КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

**РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РІВНЯМИ,
СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ
ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

**РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
РІВНЯМИ, СТРУКТУРОЮ ТА ОБСЯГАМИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА
КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

- 3.1. Шляхи прискорення обігу грошових коштів і розрахунків
- 3.2. Обґрунтування нарощування власних оборотних засобів як спосіб
покращення платіжної дисципліни

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Фінансове планування в системі економічного управління підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування складання та затвердження річного фінансового плану підприємства

3.2. Обґрунтування використання бюджетування для удосконалення фінансового планування на підприємстві

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне управління джерелами фінансування та ефективністю поточних витрат підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАНСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ПОТОЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНУТИЙ РІВЕНЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОТОЧНИХ ВИТРАТ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАНСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ПОТОЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Точка беззбитковості та ефект операційного важеля в системі економічного управління поточними витратами підприємства

3.2. Обґрунтування розрахунку ефекту фінансового лівериджу в системі економічного управління джерелами фінансування поточних витрат підприємства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**Основна**

1. Кулик Т. П. Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
2. О.В. Посилкіна, В. Г. Котлярова, О. В. Гладкова. Економічне управління підприємством: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти другого рівня, які навчаються за спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Харків: НФаУ. 2019. 301 с.
3. Швиданенко Г. О. Бізнес-діагностика підприємства: [навч. посіб.] / Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко, О. І. Олексюк. К.: КНЕУ, 2018. 344 с.
4. Яковенко О.І. Управління проєктами та ризиками: навчальний посібник. Ніжен: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Допоміжна

1. Areas Valentyna ARANCHIY, Oleksii ZORIA, Ilona YASNOLOB, Svitlana ZORYA, Oleg GORB, Inna MYKOLENKO, Olha DYVNYCH, Valentyna CHUMAK, Liudmyla BRAZHNYK. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural. Journal of Environmental Management and Tourism. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330. Doi:10.14505//jemt.v12.2(50).02. Indexed in SCOPUS <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209540728> (Scopus).
2. Аранчай В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10970/1/82.pdf>.
3. Григорова З. В. Кваско А.В. Сучасні методи управління витратами підприємств. Науковий погляд: економіка та управління. 2021. № 2 (72). DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-72-3>
4. Децентралізація управління публічними фінансами в Україні: монографія / [О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, І.Г. Миколенко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосова. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 200 с.
5. Економіка і управління підприємствами: теорія, методика, практика : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрага», 2020. 240 с.
6. Миколенко І.Г. Інноваційно-інвестиційна спрямованість сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 1. С. 31-35.
7. Миколенко І.Г. Напрями інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 368 – 374. ISSN 2415 – 8453. http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/ujae_2021_r01_a44.pdf.
8. Миколенко І.Г. Особливості систематизації умов забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 369 – 374.

9. Миколенко І.Г., Рогоза М.Є., Перебийніс В.І., Кузьменко О.К. Стратегії розвитку агропродовольчого комплексу в контексті економічної та енергетичної безпеки, 2021. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1 (40). С. 3-8. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8) http://www.venu-journal.org/download/2021/1/VENU_1-2021.pdf
10. Миколенко І.Г. Стратегії конкурентного розвитку аграрних підприємств: механізми та інструментарій. Монографія. Харків: «Смугаста типографія», 2021. 320 с.
11. Міненко С.І., Миколенко І.Г. Організаційні засади формування стратегій підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 2. С. 38-45. file:///C:/Users/User/Downloads/7.2-38-45.pdf (0,3 др. арк.).
12. Піскун А.В. Теоретичний аспект управління витратами підприємства / А.В. Піскун // Науковий погляд: економіка та управління. 2020. №4 (70). DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-70-9>
13. Потьомкіна О.В., Гордійчук А.І. Трансформація системи управління персоналом підприємства в умовах цифровізації економіки. Економічні науки. Серія : Регіональна економіка . 2022. Вип. 19. С. 217-224.
14. Селезньова Г.О., Іпполітова І.Я. Оцінювання ефективності системи управління підприємством. Ефективна економіка. 2020. № 3. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2020/54.pdf. (дата звернення: 27.03.2024)
15. Скрипник С.В., Титок В.В., Короленко О.Б. Сучасні методи управління витратами на підприємстві. Наукові перспективи: Журнал. 2021. № 7(13). 2021. С. 255-261. 10.52058/2780-7530-2021-7(13)-255-261.
16. Стахів О.А., Адамчук Т.Л. Економічне управління суб'єктами туристичного підприємництва. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (94). С.212- 222. URL: <http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/ve2202119>
17. Ткаченко В.В. Удосконалення системи управління підприємством через формування соціального пакету. ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ .2021. Випуск 50. С. 130-137.
18. Череп А.В., Томарева-Патлахова В.В., Кабанова О.О. Формування ефективної системи управління підприємствами. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 6(2). С. 280-286.

Інформаційні ресурси

1. Система розкриття інформації на фондовому ринку Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: //<http://www.smida.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: /<http://www.zakon.rada.gov.ua/>;
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Веб-сторінка Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
6. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <http://www.gov.ua>.
7. Веб-сторінка Міністерства агропромислової політики України. – Режим доступу: <http://www.minagro.kiev.ua>.
8. Веб-сторінка Головного управління державного казначейства України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsql/kaza.a.10>
9. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Веб-сторінка Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

Велику інформаційну цінність має статистичний матеріал. Статистичну інформацію можна знайти в спеціальних виданнях Держкомстату України – «Статистичний щорічник України» та «Україна у цифрах», на електронному ресурсі Держкомстату України www.ukrstat.gov.ua, а також в інших періодичних виданнях

Додатки

Додаток А

Зразок завдання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу (проект)

здобувачеві вищої освіти _____ курсу _____ групи, освітньо-професійної програми

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема _____

2. Термін здачі роботи (проекту) на кафедру – не пізніше «____» 20__ р.

3. Перелік питань, що підлягають опрацюванню:

Дата видачі завдання «____» 20__ р.

Керівник курсової роботи (проекту) _____
(підпись) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпись здобувача вищої освіти) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Додаток Б

Зразок титульного аркушу курсової роботи (проекту)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

КУРСОВА РОБОТА
«Економічне управління підприємством»

на тему: «_____»

Виконав

здобувач вищої освіти _____
освітній ступінь Магістр

_____ курсу, _____ групи
освітньої програми Економіка підприємства
ННІ ЕУПІТ

денної форми навчання

Науковий керівник: _____

Полтава 202____

Додаток В

Зразок листа оцінювання курсової роботи (проекту)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут _____ Форма навчання _____
 Спеціальність _____ Курс, група _____
 Освітньо-професійна програма _____

**ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
курсової роботи (проекту)
«Економічне управління підприємством»**

здобувача вищої освіти _____
 на тему _____

Обсяг курсової роботи _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити): актуальність теми розкрита – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження – низький; середній; високий; повнота розкриття теми роботи у змісті – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі.

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проекту) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): теоретичний розділ містить критичні узагальнення різних підходів до постановки і вирішення досліджуваної проблеми: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; проектний розділ містить конкретні пропозиції та наукові розробки: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; додатки пов’язані з матеріалом роботи: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; висновки за результатами дослідження мають обґрунтування: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; пропозиції мають характер – декларативний, певною мірою практичний, практичний.

Результати оцінювання курсової роботи (проекту)

Критерії оцінювання курсової роботи (проекту)*	Максимальна кількість балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об’єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану	5	
3. Ступінь та розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	9	
Разом	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5	
Разом	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)		
59		

Висновки (підкреслити):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендовано до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірив:

(науковий ступінь, вчене звання, посада П.І. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу (проект))

«_____» 202__ р.

(підпис)

Додаток Г

ЗАЯВА

щодо самостійності виконання письмової роботи

Я, _____
(ПІБ повністю, здобувай вищої освіти, аспірант, докторант, педагогічний, науково-педагогічний працівник)

_____
(назва факультету або іншого структурного підрозділу)

_____
(код та назва освітньої програми)

заявляю, що моя письмова робота на тему:

«_____»
(назва роботи)

виконана самостійно і в ній не міститься елементів plagiatu.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання.

Я ознайомлений (а) з чинним положенням «Про виявлення та запобігання академічного plagiatu в Полтавському державному аграрному університеті», згідно з яким виявлення plagiatu є підставою для відмови в допуску письмової роботи до захисту (опублікування) та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис